

Spis rzeczy

Przedmowa wydawcy

1. Jak powstawało powstanie?	5
2. Kształt i zawartość dzieła	13
3. Recepcja w ciągu półtora stulecia	23
4. Edycje i reedycje	34
5. Aneksy i uzupełnienia	38
6. Nota edytorska	46

Przedmowa autora 51

O historii powstań polskich. Charakter dziejów powstania narodowego

KSIEGA I

[Rozdział I:] *Teatr wojny. — Ogólne widoki strategiczne* . . . 59

Przy neutralności Prus i Austrii właściwym teatrem wojny o niepodległość, zaczętej nad Wisłą, są prowincje zabrane przez Moskwę: najpierwej dla pobudek strategicznych (61).

[Rozdział II:] *Litwa i Ruś Czerwona pod względem polityki wschodnio-południowej gabinetu petersburskiego* 64

Ziemie zabrane przez Moskwę były, po wtóre, i dla powodów politycznych najważniejszym teatrem wojny dla powstania (64). — Położenie geograficzne tych prowincyj w systemacie politycznym Moskwy (65). — Tylko przez nie rozciąga Moskwa wpływ swój na wschód i południe, i tylko przez nie stać się może panią Konstantynopola (69). — Przyczyny, które zmaglają carów do przeniesienia stolicy na wschód (71). — Ważność powstania polskiego w ziemiach zabranych odniesiona do tych widoków (78).

- [Rozdział III:] *Stan rzeczy przed 29 listopada w ziemiach zabranych. — Administracja tych krajów* 80
- Od stanu rzeczy w ziemiach zabranych zależała możność wywalczenia niepodległości (81); tam więc należało przenieść teatr wojny, po trzecie, przez wzgląd na oburzenie sprawione przez ucisk pod panowaniem Mikołaja (83). — Stan rewolucyjny ludności: drobna szlachta (85); panowie (87), ich ruina przez bank (88); Żydzi (91). — Przytłumienie oświecenia (97). — Charakter administracji moskiewskiej (101).
- [Rozdział IV:] *Obliczenie sił moskiewskich przed 29 listopada* 107
- Do uważania ziem zabranych jako głównego teatru wojny zniewala, po czwarte, ówczesna niemoc państwa rosyjskiego (108). — Moskwa nie była w stanie wyruszyć przeciw Francji i Belgii (109). — Liczba i rozłożenie wojsk rosyjskich w ziemiach zabranych (111). — Korzyści dla powstania z władzy carewicza (113). — Stan twierdz i ukazy objawiające słabość sił moskiewskich (114).
- [Rozdział V:] *Obliczenie siły zbrojnej narodowej w kraju kongresowym* 115
- Należało przedsięwziąć kroki zaczepne, gdyż, po piąte, powstanie miało do tego siłę zbrojną dostateczną (115). — Wady pod tym względem rządów powstania (117). — Kiedysmy broń składowali, byliśmy tak silni jak Moskale (118).
- [Rozdział VI:] *Wzgląd na Prusy i Austrią* 120
- Tak pojętemu teatrowi wojny nie sprzeciwiał się, po szóste, wzgląd na politykę zewnętrzną (120). — Koalicja przeciw Francji polipcowej była niepodobna (121). — Stan Europy zapewniał neutralność Prus i Austrii (124); szczególnie Austria sprzyjała zaczepnemu działaniu z naszej strony (125), raz przez politykę rozbioru Polski (125), a po wtóre przez politykę objawioną na kongresie wiedeńskim (134).
- [Rozdział VII:] *Królestwo Polskie Kongresowe* 138
- Obluda Aleksandra względem Polski od r. 1805 (139). — Utworzenie Królestwa Kongresowego w Wiedniu (143). — Rządy tego Królestwa (146). — Sejm r. 1818 (149); sejm r. 1820 i opozycja kaliska (151). — Aleksander grozi kwestią finansową politycznemu bytowi kraju (155). — Prześladowanie Kalisza-

nów (159). — Pogwałcenie konstytucji (161). — Sejm r. 1825 (162). — Administracja wewnętrzna: w. książę Konstanty (164); Szaniawski (169); obskurantyzm, arystokracja, Nowosilcow (170); wpływ duchowieństwa (175). — Lubecki i przemysł (177); jego misje likwidacyjne do Berlina (183) i do Wiednia (185); straty stąd dla kraju (190); jego operacje finansowe (191), fiskalizm (197), Towarzystwo Kredytowe (201) i zgubny dla narodu system (207).

[Rozdział VIII:] *Tajne związki* 211

Ich początek i źródło w charakterze i wewnętrznym życiu narodu (213). — Ich ślad w konfederacji barskiej (214), w powstaniu Kościuszki (220) i po upadku Napoleona (222). Wolne Mularstwo Narodowe (223). — Towarzystwo Kosynierów w Poznańskim (225). — Złanie się tych związków w Towarzystwo Patriotyczne (227), które się rozgałęzia na Litwę, Wołyń i Podole (231). — Odrębne związki: Templariuszów (233) i młodzieży Uniwersytetu Wileńskiego (235). — Stan moralny tego instytutu (235). — Towarzystwo Szubrawców (243). — Zan zakłada Towarzystwo Promienistych (245). — Filareci (247). — Bajka dra Spazier o Antypromienistych (247). — Lelewel zjawia się w Wilnie (248); niechęć ku niemu Sniadeckiego (250). — Odkrycie tajnych związków (256); sąd Łukasińskiego (257); zmiany w Towarzystwie Patriotycznym (259). — Sądy wileńskie (262) i oddalenie kuratora, księcia Czartoryskiego (264). — Zetknięcie się związków polskiego z rosyjskim (266); zamiary spiskowych Rosjan względem Polski (271). Nieudolność Towarzystwa Patriotycznego (273); jego odkrycie (277), śledztwo (278), spory z tego powodu Nowosilcowa z Lubeckim (281) i Sąd Sejmowy (282). — Godność postępowania senatu (286) i jego spory z władzą (289); Lubecki staje w obronie Sądu (295). — Rząd gwałci wyrok senatu (300). — Spisek podchorążych (304); zamiśl wymordowania rodziny carskiej (307) i jego wstrzymanie (311). — Sejm roku 1830 (314). — Spory w spisku podchorążych (315) i nadaremne usiłowanie obmyślenia przyszłego rządu (320). — Zamiar powstania w październiku nie przychodzi do skutku (325). — Chłopicki (326). — Niebezpieczeństwo wykrycia grozi spiskowym; gotują się na dzień 29 listopada (328).

Zamknięcie księgi pierwszej rzutem oka na jej treść . . . 330

Noty objaśniające

I. O niektórych nadużyciach księcia Lubeckiego 333

